

PUSULA

Kültür - Sanat - Edebiyat

Yıl: 2015-2016
Sayı: 4

Hasan CİN

Ali ARMAĞAN NEVRUZ

21 Mart günü Nevruz bayramıdır. Bugünün bayram olarak kabul edilmesinin amacı ilkbaharın ilk günü olmasıdır. Yeni anlamın gelen nev ve gün anlamına gelen ruz kelimelerinin birleşimiyle Yeni gün kavramını ortaya çıkarmıştır.

Bahar GÜL İYİ GÜNDE KÖTÜ GÜNDE

Komşuluk, toplumsal ilişkilerin temelini oluşturur. Aslında komşuluk ilişkileri biraz da kendiliğinden zamanla oluşan bir olgudur. İlk başta basit gibi görünen küçük girişimler, komşuluk ilişkilerinin temelini atan ilk adımlardır. Komşu demek; zor günümüzde yardıma koşan ya da koşulan, mutlu zamanlarda yanında olan ya da olunandır. İyi ve kötü günde komşuluk, komşuluktur... Birbirine karşı güven duygusunun oluşması, evinden uzaklaştığın zamanlarda bile gözünün arkada kalmadığı zaman işte o an gerçek bir komşuya ve bir komşuculuğa sahipsin demektir. Hatta kendi akrabalarımızdan bile daha fazla vakit geçirdiğimiz, yüzünü daha fazla gördüğümüz kişidir komşu. Bundan dolayıdır ki dilimizde birçok atasözü ve deyim komşuluk üzerinedir. "Komşu komşunun külüne muhtaçtır." Sözü ne güzel bir söz değil mi. Hatta daha da güzeli vardır "Ev alma, komşu al." İyi günde ve kötü günde...

Kıştan yaza geçişe verilen isim ilkbahardır. Kış boyunca ölü gibi duran doğa, dirilmeye dönen tabiat kendini gösterir. İlkbaharın yani Nevruzun simgesi nevrüz çiçekleridir; zira en erken açan çiçek türüdür. Nevruzun başlamasıyla beraber yeni doğmuş bir bebek gibidir doğa... Bu dönemlerde sıcaklar artar, ağaçlar çiçeğe duru ve börtü böcek ortaya çıkar ve doyusuya yaşanır. Kısaca rengârenk çiçeklerle bezenmiş, yemyeşil doğa ve şırl şırl akan dereler. Adeta cenneti anımsatır. Cennet dedikleri bu mu diye düşünmeden edemez insan. Dünya sanki değişmiş gibi olur. Sonbahar da yaprakları dökülen ağaçlar kısa sürede yeşil rengini tekrar alır. Ekin tarlalarının yeşili ve gök mavisi birleşince muhteşem bir renk uyumu yaşanır.

Türkler Nevruz Bayramını 21 Martta kutlayarak canlılığın, neşenin, sevincin heyecanı ile ilkbaharı karşılar. Bu arada nevrüz bayramının geleneklerinden biri ise Osmanlı döneminde Hekimbaşı tarafından macun yapılıp devlet büyüklerine ikram edilirdi. Macun dağıtımı Manisa ilimizde 21 Mart'ta halen devam etmektedir. Nevruz bayramı aynı zamanda. Ergenekon destanı ile eşleşmektedir. Nevruzun kısaca tarihi; Göktürklerin Ergenekon dağında birkaç kişi ile hayatını sürdürmeleri ve 400 yıl içinde oraya sığınmayı dağı eritmeleri ile gerçekleşen bir olaydır. Türk tarihinin en büyük destanlarından birisidir. Son olarak nevrüz bayramı Türkiye'nin dışında Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Tacikistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve birçok Türk yurdunda kutlanmaktadır.

Eren ÜKTEN ZAMAN

**Zaman hızla akar geçer,
Zamanın değerini iyi bil, insan
İstedikğin o zaman geri gelmez,
Zamanın değerini iyi bil insan.**

**Keşke, zaman geri gelse deme.
Zamanını iyi kullanmayı dene,
Kıymetini bilmezsen böyle,
Tutamazsın zamanı elinde öyle.**

**İnsanın, en değerli kaynağıdır zaman.
Boş zaman yoktur, boşa geçen zaman vardır.
Zamanla büyür zamanla yaşlanır insan.
Ömrünün değerini bil hızla geçiyor zaman.**

ESKİ BAYRAMLAR OLA

Eski bayramlara dair hep içimde bir soru işareti, hep bir merak uyandıran yaşlılardan sürekli duyduğum “ Ah o eski bayramlar neredel!” serzenişleri beni bu röportajı yapmaya iten en öncelikli etken oldu. Şimdiki bayramlarda olmayan ne vardı acaba bu eski bayramlarda deyip anneme sordum...

• Eskiden bayramlarda hazırlıklar nasıldı?

Eski bayramlarda önce evler temizlenir, bahçeler temizlenir, bayram alışverişi yapılır, etraftaki konu komşu ve akrabalarla imcece usulüyle baklavalar açılır, hoşaflar kaynatılır, dolmalar sarılır, yemekler ve sütler pişirilir. Arife günü bunlar hazır edilir. Bayram gün bayramlaşmaya gelen kişilere ikram edilir.

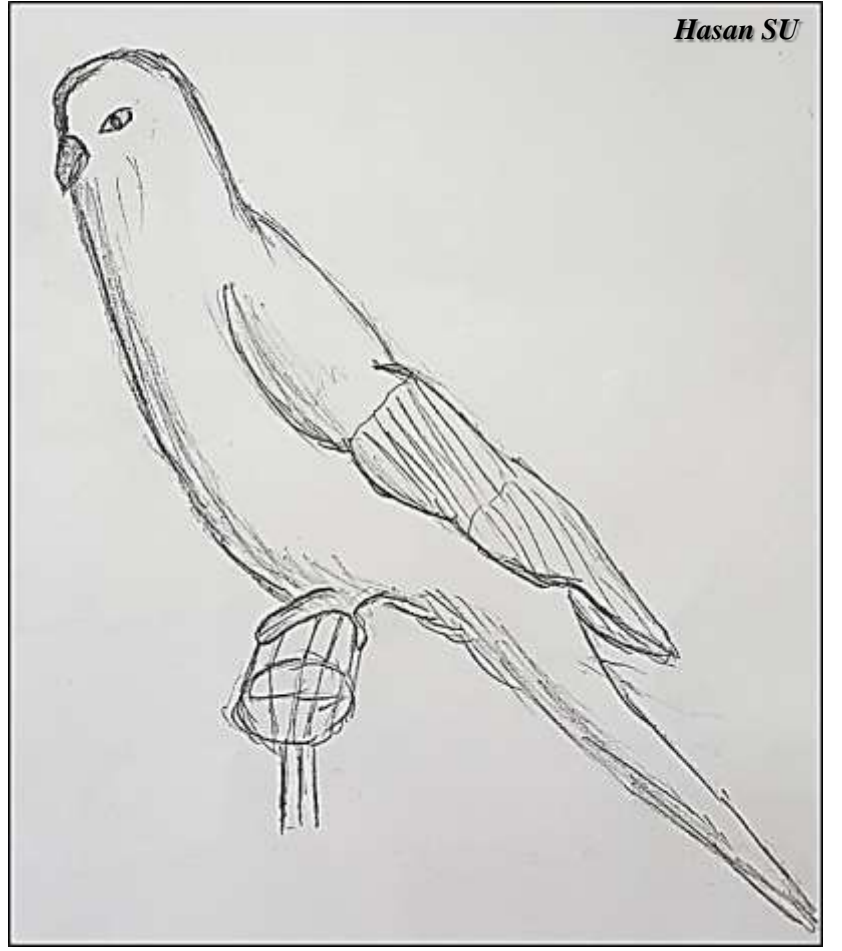
• Peki, eskiden bayramlarda var olan gelenekler nelerdir?

Küçükler büyüklerin ellerini öpmeye gelir. Büyüleri de küçüklere harçlık ve şeker verirdi. Köyde köy odaları olur. O köy odalarına toplanıp, eski oyunlar oynanır, eğlence yapılırdı. Hazırlanan yemekler köy odalarına gider. Herkes toplu şekilde yemek yedi. Çerez yerine nohutlar ve buğdaylar haşlanıp ateşe koyduktan sonra bunlar kavrulur, buna da “kavurga” denir.

• Şimdiki bayramlar ile eskiden yaşanana bayramlar arasında ne fark var?

Aslında bazı şeyler benzer bazı şeyler ise farklı. Benzer olan şeyler arasında; temizlik yapılır, küçükler büyüklerin elini öper, büyüklerde çocukların harçlığını verir, yemekler misafirlere sunulur.

Farklı olanlar ise; çerez yerine kavurga yapılırdı. Köy odalarının da toplanılır hep beraber büyük küçük herkes orda yemeğini yer, bayramlaşırdı.

Annemle yapmış olduğum bu röportaj beni eski günlere alıp götürdü. Şimdi sanki daha iyi anlıyorum dedemi, ninemi hatta babamı. Ahhh ah! “ Nerde o eski bayramlar.”

İrem TERMİS

Gülbahar AKIL

YÜCE DEĞER

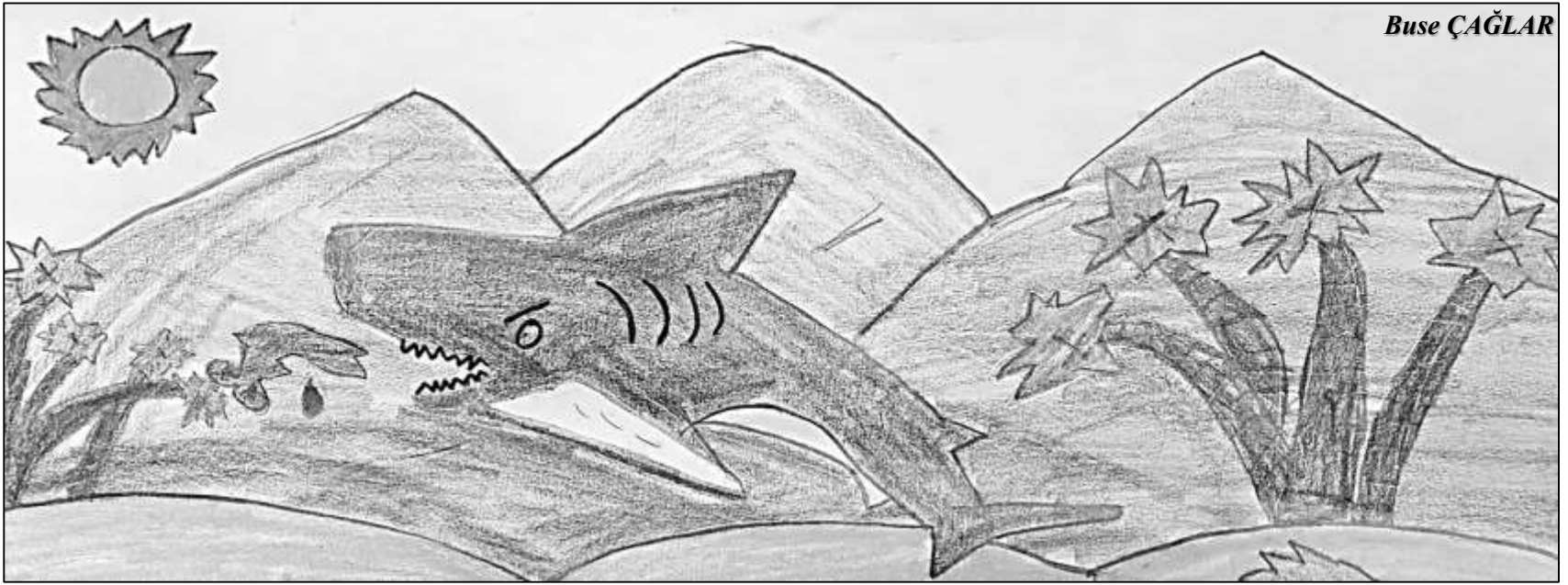
Vatan sadece bir toprak parçası değil; ayrıca milletin sahip olduğu en önemli değerdir. Şehitlerimizin ve gazilerimizin bize bıraktığı bir emanettir. Bağımsızlık adına ve bu bağımsızlık neleri gerektiriyorsa hiç çekinmeden ellerinden geleni yapışlar hatta şehit olmuşlardır. Milletlerin yaşamında bir vatana sahip olmanın önemi büyüktür.

Milleti geçmişi bugünü ve geleceğiyle birleştiren en önemli öğesi ortak kara parçasıdır. Vatan bir milletin sahip olduğu en yüce değerdir.

Askerlik yapmakta bir vatan borcu olarak bunların en başında gelir. Vatan savunmasına ait görevlerden daha önemli bir görev olamaz. Milleti millet yapan unsurların yaşatılması, korunması ve geliştirilmesi üzerinde bağımsız olarak yaşanan vatan topraklarıyla mümkündür.

Türk milleti yüzyıllardır aynı vatana sahiptir. Bu vatanda üretir, gelişir, yaşar, büyür ve sonunda yine bu vatan topraklarında son bulur canı. Aynı olaylar karşısında birlikte sevinir birlikte üzülmürüz. Başlangıçtan günümüze kadar bu vatanda hep aynı kaderi paylaştık. Güçlükleri sıkıntıları birlikte açtık. Vatanımızı birlikte savunduk ve ilerlettik. Kültürümüzü birlikte oluşturduk. Bu nedenle de milletimiz her bireyi bu vatani bu milleti çok sever ve bu sevgiyi içinde daim tutar. Bu sevinin en önemli göstergelerinden biri de bağımsızlık sembolü olan bayrak sevgisidir.

Şehitlerimiz ve gazilerimiz bu güzel vatani bize bıraktılar. Bizlerde onların bıraktığı o vatani ebediyen sevmeli, korumaları ve geliştirmeliyiz. Onlara layık nesiller olduğumuzu göstermeli gazilerimize saygı göstermeli, şehitlerimizi rahmetle anarız.

İsmailce JOHN NASH

İnsan hayatta birçok sorunla başa çıkabilir; peki sorun kendi içindeyse insan kendini nasıl aşabilir? Bu sorunun cevabını bize John Nash veriyor. Şimdi size onun zorluklarla dolu yaşam öyküsünü anlatacağım. Amerika'nın Batı Virginia eyaletinde 13 Haziran 1928 dünyaya gelmiştir. 3 yaşında resimli ansiklopedideki tropik hayvanları duvara aynısı gibi çizirdi. Üniversiteye başlayacağı yıllarda sayıların gizemini merak etmiştir. O dönem Harvard Üniversitesi ve Princeton Üniversitesine bursluluk istemiş ama Harvard ve Princeton' nun Yöneticileri dalga geçmiş ve bu yüzden Carnegie Üniversitesi okumaya başlamış. Üniversite yıllarında John Nash yirmi saatlik ders yoğunluğundan dolayı bayılmasının ve yetersiz beslenmeden dolayı hastaneye kaldırılmıştır. Fakat bu yorgun ve uykusuz gecelerin mükâfatını hem Preston Üniversitesinden hem de Harvard Üniversitesinden teklif gelmesiyle almıştır. John Nash Preston Üniversitesi' nin teklifini seçmiştir ve oranın yurduna yerleşmiştir. John Nash yurttan her şeyi formüle dönüştürürdü, balıkların hareketini, öğrencilerin yürüyüşünü ve hatta kız nasıl tavlanaacağını bile formüle dönüştürdü. 30 yaşına kadar parlak fikirleri ve göze çarpan kişiliği sayesinde hızla yükselip matematik camiasının önde gelen isimlerinden biri oldu. MIT (Massachusetts Teknoloji Enstitüsü) çalıştığı yıllarda Alicia Larde ile tanışıp evlendi. Aynı yıllarda odada kimse olmadığı halde hayali bir arkadaş görmesi onun ve onun hakkında muhabbet etmesi çevresi tarafından korkutma ve şizofreni hastası (düşünüş, duyuş ve davranışlarda önemli bozuklukların görülmesi) olduğu ortaya çıkmıştır. Fakat Nash tedaviyi reddetmiş daha sonra bu hayali kişileri artmıştır. Doktoru ona: "Gördüğün kişiler hiç yaşlanmıyor mu?" diye sormuş. Nash hayır yaşlanmıyor deyince hastalığını kendisi de anlamıştır ve tedaviyi kabul etmiştir. Daha sonra hastalığını kendi akli ile yenmiştir. Soğuk Savaş döneminde ordu adına şifre çözüyordu. Oyun teorisi ile 1994 te Nobel Ekonomi Ödülünü almıştır. John Nash kendi imkânlarıyla bilgisayar oyunu üretmiştir. 23 Mayıs 2015 te New Jersey de eşiği ile bir araba kazasında öldü.

Nash, zorluklarla geçen yaşam öyküsünde pes etmemiş, sonuna kadar savaşıp ve en sonunda hastalığını yemiştir. Onun bu yaşam öyküsü Oscar ödüllü Akıl Oyunları filmine konu olmuştur. Gerçekten azim ederseniz başaramayacağınız hiçbir şey yoktur!

Gülbahar AKIL

DÖNENCE

Sararır dökülür yapraklar
Yağmura ıslanır topraklar
Sonbaharda ekilir tohumlar
Toprak kendini kışa hazırlar

Soğuk olunca havalar
Kışın donar sular
Lapa lapa kar yağar
Karda oynar çocuklar

İlkbaharda çiçekler açar
Çevreye neşe saçar
Yağmurla çimenler çıkar
Kuzular keyifle otlar

Güneş yazın kavurur
Çiftçi harman savurur
Akarsular durulur
Tatilde kamp kurulur

İrfan KOÇAK

HAYAL GÜCÜM

Benim güzel kitabım,
Sayfaların bilgi dolu,
Açıp baktın mı hiç içine,
Yoksa orda duruyor mu öylece.

Hikâyeleri hayata renk verir,
Yeşil, mavi, mor, kırmızı
İçinde bir sürü kahraman var,
Keloğlan, devleri, cüceleri bir de Gülöver' i

Yeter ki bir aç içini,
Senide sarıp sarmalayacak etkisi,
Bir bakmışsın devler ülkesinde,
Bir bakmışsın dünyanın merkezinde.

İsmail KARABAYIR

ORHAN VELİ KANIK

Herkes onu şiirindeki bir dizesiyle tanır.
“İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı.”
Elbette bu şair Orhan Veli'dir.

Onun kısaca hayatını anlatacağım. Orhan Veli Kanık, 13 Nisan 1914'te Beykoz'a bağlı Yalıköyü'nde bulunan İshak Ağa Yokuşu'ndaki Çayır Sokağında 9 numaralı konakta dünyaya geldi. Babası İzmirli tüccar Fehmi Bey, annesi ise Beykozlu Hacı Ahmet Bey'in kızı Fatma Nigar Hanım'dır. Orhan Veli'nin asıl ismi Ahmet Orhan'dır. Orhan Veli'nin çocukluğu Beykoz, Beşiktaş ve Cihangir'de geçti. Anafartalar İlkokulunun ana sınıfına gitti. Bir sene sonra ise bu okuldan alınarak Galatasaray Lisesi'ne yatılı olarak verildi. 1925'te dördüncü sınıfı tamamladığında babasının isteği ile Galatasaray Lisesi'nden ayrılarak annesiyle birlikte Ankara'ya taşındı. Orada, Gazi İlkokulu'na yazıldı. Bir yıl sonra Ankara Erkek Lisesi'ne (bugünkü adıyla Ankara Atatürk Lisesi) yatılı girdi. Kanık'ın edebiyata olan merakı ilkokul sıralarında başladı. Şair 1932 yılında, liseden mezun oldu. İstanbul'un felsefe bölümüne kaydını yaptırdı. 1933 yılında Edebiyat Fakültesi Talebe Cemiyeti başkanı seçildi. 1935 yılına kadar devam ettiği üniversiteyi bitirmeden okuldan ayrıldı. İstanbul Üniversitesi'ne giderken bir yandan sürdürdüğü Galatasaray Lisesi'ndeki öğretmen yardımcılığı görevine, okuldan ayrıldıktan sonra bir sene daha devam etti. Ortaokulun yedinci sınıftayken Oktay Rıfat Horozcu , Kanık'a öğütler verdi ve onu yönlendirdi. Şair, lise döneminde arkadaşları Oktay Rıfat ve Melih Cevdet'le birlikte *Sesimiz* isimli bir dergi çıkardı. Sanatçının yaşamının bu evresi aruz vezni kurallarını ve ahengini kavradığı ve ilk şiirlerini yazdığı dönem oldu. Oktay Rıfat ve Melih Cevdet ile beraber “Garip” adlı akımın kurucusu oldu. Türk Edebiyatına yüzden fazla eser bırakmıştır. En tanınanı İstanbul Türküsüdür. Orhan Veli Kanık 14 Kasım 1950 (36 yaşında) İstanbul'da vefat etti.

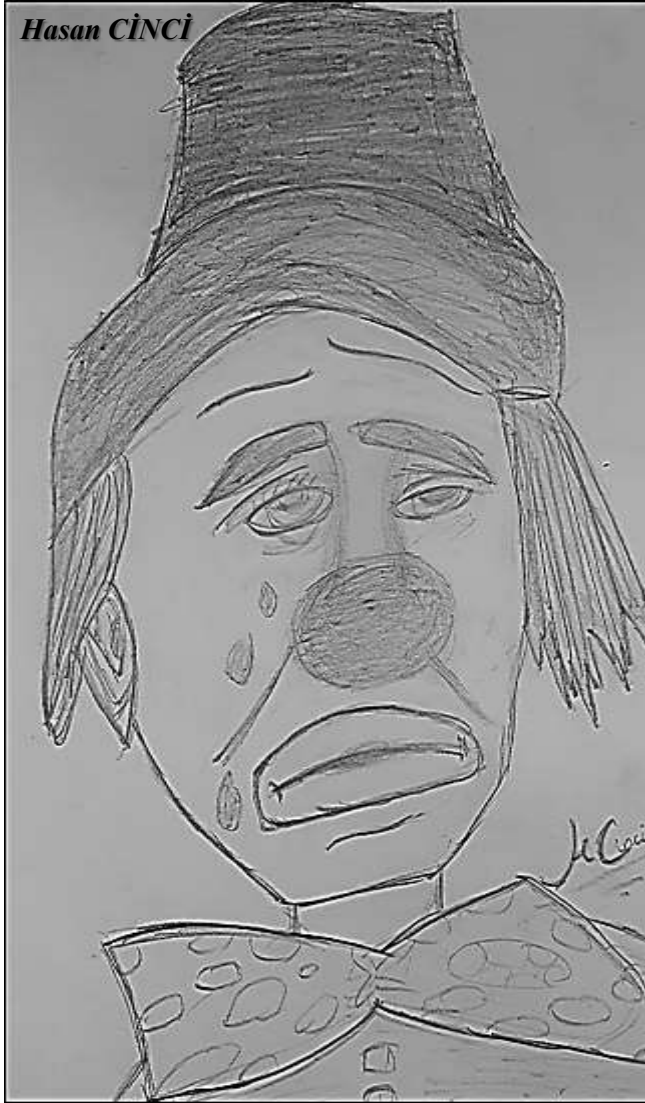
Raşit Emin SARITAŞ

TABIAT ANA

Bahar gelir her yer yeşillenir.
Tabiat ana daha da güzelleşir.
Doğa yeniden şenlenir.
Ne güzeldir ilkbahar.

Çiçekler koku saçar etrafa,
Arılar bal toplar umutla,
Kuşlar yuva yapar dallara,
Ne güzeldir ilkbahar.

Hasan CİNCİ

**Elif YİĞİT
VAKIF**

Ağlayan bir çocuk,
Yok olan bir doğa,
Aç kalmış bir yetim,
Hepsi muhtaçtır ona.

Biri yetim kaldığında,
Hemen koşar, Daruşşafaka.
İyi bir eğitim alsınlar diye,
Canla başla hep yanlarında.

Birlikten kuvvet doğar,
Sözünü doğrularcasına,
Kırılmıştır her bir vakıf.
İnsanoğlunun faydasına.

Vakıfların başında,
LÖSEV gelir en başta.
Hasta olsan bile,
O, vardır hep yanında.

Osmanlı'dan günümüze,
Gelenektir bizim için.
Kurulmuştur her bir vakıf,
İnsanoğlunun faydasına.

İMTİYAZ SAHİBİ
Osman KARAKUŞ
GENEL YAYIN YÖNETMENİ
İzzet AYGÜN

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ömer HAZER
GÖRSEL DANIŞMAN
Berrin BULUT

YAYIN KURULU
Meltem METİN
Zeynep BİTMEZ
Zehra ÇOBAN

OKUL ADRES TELEFON:
Ş.SELAHATTİN ŞİŞMAN İLKÖĞRETİM KURUMLARI
Muhsin Yazıcıoğlu Mah. Sünlü Bulvarı No:36 06760
Çubuk/ANKARA 0312 838 42 23